

Ref nr:
Saksnr: 04/186
Dato: 28.06.2005

PROSEDYRER FOR KONSULTASJONER MED SAMETINGET

1. Bakgrunn

Som urfolk har samene rett til å bli konsultert i saker som kan påvirke dem direkte. Denne retten er nedfelt i ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater (1989) artikkel 6. En arbeidsgruppe med representanter fra Sametinget og KRD har utarbeidet en rapport hvor det redegjøres for det juridiske grunnlaget for urfolks rett til konsultasjoner, samt foreslås forslag til konkrete prosedyrer for konsultasjoner mellom statlige myndigheter og Sametinget. Stortinget ble orientert om arbeidsgruppens arbeid gjennom St.prp. nr. 1 (2004-2005). Konsultasjonsprosedyrene ble underskrevet av kommunal- og regionalministeren og sametingspresidenten 11. mai 2005. Sametingets plenum ga sin tilslutning til prosedyrene 1. juni. Formålet med denne resolusjonen er å stadfeste at disse prosedyrene skal gjelde for hele statsforvaltningen.

2. Innholdet i konsultasjonsplikten

ILO-konvensjonens artikkel 6 fastslår at konsultasjoner med urfolk skal "foregå med god vilje, i former som er tilpasset forholdene og med den målsetting å oppnå enighet om eller tilslutning til de foreslåtte tiltakene". ILOs styre har lagt til grunn at det må etableres en genuin dialog mellom begge parter som karakteriseres av gjensidig respekt, god tro og et oppriktig ønske om å oppnå enighet. Det fremheves også at konsultasjonene skal skje på forhånd og at berørte urfolkssamfunn skal delta så tidlig som mulig i prosessen. I Ot.prp. nr. 53 (2002-2003) Om lov om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke (Finnmarksloven) sies det blant annet at "Formålet med konsultasjonsplikten er å oppnå enighet om eller tilslutning til foreslåtte tiltak. Dette innebærer at myndighetene ved gjennomføringen av konsultasjonene må gi urfolksrepresentantene relevant og fullstendig informasjon, og at denne må presenteres på en måte som urfolket kan forstå." Oppsummert innebærer konsultasjoner oftest noe klart mer enn en vanlig høring, samtidig som det ikke medfører noen vetorett for Sametinget.

Statlige forvaltningsmyndigheter vil iht. ILO-konvensjon nr. 169 også kunne ha konsultasjonsplikt overfor andre berørte samiske interesser enn Sametinget.

3. Vurderinger

Ved å få etablert ordninger og prosedyrer for samhandling mellom Regjeringen og Sametinget kan gjentatte debatter om hvordan de folkerettslige bestemmelsene om konsultasjoner og deltakelse skal forstås unngås for fremtiden. En

konsultasjonsordning vil også være forpliktende for Sametinget. Det legges bl.a. opp til at Sametinget må gi tydelige tilbakemeldinger på regjeringens forslag innen nærmere avtalte frister. Tilfredsstillende konsultasjonsprosesser vil dessuten bidra til at det blir lettere å gjennomføre de aktuelle tiltakene og lovene i neste omgang. På saksområder der det er etablert egne regler som både departementet og Sametinget mener ivaretar urfolksinteressene på en minimum like god måte som konsultasjonsprosedyrene, kan staten og Sametinget velge å fravike prosedyrene. Det skal ikke gis budsjettfortrolig informasjon i forbindelse med konsultasjonene.

4. Grunnelementer i konsultasjonsprosedyrene

Følgende grunnelementer inngår i konsultasjonsprosedyrene som er underskrevet av kommunal- og regionalministeren og sametingspresidenten:

- Sametinget må få fullstendig informasjon om relevante forhold i den aktuelle saken så tidlig som mulig, og på alle stadier i behandlingen av en sak.
- Sametinget må gis tid til å vurdere aktuelle spørsmål og til å gi tilbakemelding. Det må ev. legges til rette for at det skal kunne avholdes flere konsultasjonsmøter.
- Konsultasjonsprosessen bør ikke avsluttes så lenge Sametinget og staten antar det er mulig å oppnå enighet.
- Der Sametinget og ansvarlig departement ikke lykkes å oppnå enighet, må det ved foreleggelse for øvrige departement, og i proposisjoner til Stortinget, fremgå tydelig hva som er Sametingets synspunkter i saken.
- Foreløpig informasjon som utveksles med Sametinget skal kunne unntas fra offentlighet.
- Det skal føres protokoll fra alle konsultasjonsmøter, hvor det skal gis en kort redegjørelse for hva saken gjelder, partenes vurderinger og standpunkter og konklusjonen i saken.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser

Konsultasjonsprosedyrene vil kunne medføre noe mer tidsbruk i forberedelsen av saker av direkte betydning for samene enn det som hittil har vært vanlig. Gjennomføring av tilfredsstillende konsultasjoner vil imidlertid i neste omgang kunne sikre en smidigere og raskere gjennomføring av de aktuelle tiltakene. Samlet sett antas de økonomiske konsekvensene av slike konsultasjonsprosesser å være små. Evt. merutgifter knyttet til konsultasjoner skal dekkes innenfor departementenes gjeldende budsjettammer.

6. Foreleggelse

Utkast til kgl.res. har vært forelagt Utenriksdepartementet og Justisdepartementet.

Kommunal- og regionaldepartementet

t i l r å r :

Prosedyrer for konsultasjoner mellom statlige myndigheter og Sametinget fastsettes i samsvar med vedlagte dokument

